

PROJECTE de coeducació, perspectiva de gènere i educació afectivosexual

Octubre

La llibertat et porta al peu de l'abisme.
L'abisme et fa dubtar.

M'hi llenço o em faig enrere?

Dubtar és lícit.

Tenir por és lícit.

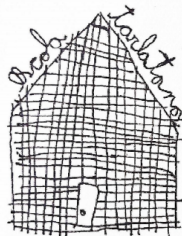
Fer-se enrere és, totalment lícit.

Però també ho és il·lusionar-se.

Saber-nos junts per construir un demà que és nostre.

Tenir l'oportunitat de llaurar-nos un futur fet a mida.

Els dies que m'habiten
Gemma Humet

escola tarlatana

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

DIAGNOSI COMUNITAT ESCOLAR

COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

PLA D'ACTUACIÓ COEDUCACIÓ, PERSPECTIVA DE GÈNERE I EDUCACIÓ EFECTIVOSEXUAL

CURRÍCULUM

DECÀLEG D'ESCOLA

GLOSSARI

BANC DE PROPOSTES

BANC DE RECURSOS WEB I VIDEOS

BIBLIOGRAFIA

INTRODUCCIÓ

Dins el Projecte de Convivència un dels objectius a planificar i realitzar actuacions és la coeducació, la perspectiva i de gènere i l'educació afectivosexual, posar de relleu la nostra manera d'entendre i de viure-ho dins el projecte d'escola i de la comunitat educativa.

Per aquest motiu, aquest document plasma el projecte coeducatiu que estem portant a terme temporalitzat al llarg de diferents cursos per implementar-lo amb consens i consciència.

De la realitat social existent sorgeix també la necessitat de visibilitzar i normalitzar totes les realitats que formen part del nostre entorn amb l'objectiu de promoure una educació que potencia la igualtat real d'oportunitats i l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de sexe, cultura o diferència funcional, així com integrar de forma explícita i situacions d'aprenentatge amb la mirada de la perspectiva de gènere.

Som conscients que una acció coeducadora de qualitat tant a nivell de centre, com d'aula i entorn és fonamental per prevenir la violència masclista i LGTBIfòbia, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives. La vida dins les aules i l'escola reconeixerà les potencialitats i individualitats dels infants potenciant la igualtat real d'oportunitats i de rols respectant la diversitat de tota la comunitat educativa.

Així mateix, l'escola com a agent educatiu vetllarà per fomentar el respecte vers aquesta gran diversitat amb la que convivim en especial en el nostre context socioeconòmic, proporcionant a infants, a l'equip de mestres i tota la comunitat educativa, estratègies que puguin modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

Entenem que l'escola com espai de socialització, és el marc idoni on treballar els valors de la igualtat, el dret a la diferència i el respecte als drets humans. Partint del Decret 150 i d'acord amb la *LLei 11/2014, del 10 d'octubre*, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, el respecte a la diversitat pel que fa a l'orientació sexual, la identitat de gènere o expressió de gènere ha de ser efectiu en tot el sistema educatiu. L'escola activarà quan sigui necessari el Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius com a eina específica que garanteixi el desenvolupament integral dels alumnes en la seva diversitat, que estableix un marc comú d'actuació i afavoreix la coordinació dels diferents agents implicats mitjançant un circuit sistematitzat. El protocol s'emmarca en la normativa vigent i ofereix orientacions i pautes d'actuació per a l'adequada atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere, amb la finalitat de garantir el lliure desenvolupament de la seva personalitat, la no discriminació, i la millor resposta educativa de cara a garantir el seu desenvolupament integral.

DIAGNOSI COMUNITAT ESCOLAR curs 2019-2020

Actualment les xifres d'èxit educatiu han anat millorant considerablement però hi ha certes característiques que continuen fent singular el nostre projecte: la diversitat d'ètnies, circuits educatius curts acotats a la primària, en especial els del gènere femení, la manca interculturalitat, la visió tabú d' aspectes socioafectius i del propi cos, els rols de gènere definits i tancats, etc.

Per aquest motiu hem volgut fer un diagnosi sobre la situació del propi centre en relació amb la coeducació i la perspectiva de gènere i l'educació afectivosexual.

ÀREES PRIORITÀRIES D'ACTUACIÓ	PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES
1. Sensibilitzem el claustre sobre la importància d'una acció educativa que potencia la igualtat d'oportunitats de tots els gèneres.		
2. Incorporarem la coeducació i la prevenció de la violència masclista o homòfoba als diferents documents de centre.		
3. Garantim un ús no sexista dels espais i joguines del centre, posant especial èmfasi en l'espai exterior.		
4. Incorporarem l'enfocament coeducatiu als continguts curriculars.		
5. Planifiquem estratègies de prevenció de les desigualtats de gènere i relacions d'abús de poder.		
6. Potenciem la participació de tot l'alumnat en igualtat de condicions i d'oportunitats.		
7. Promovem la participació i la relació de l'alumnat de manera igualitària i lliure d'estereotips.		
8. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i la no discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.		
9. Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i les seves filles en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.		
10. Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar els valors de la igualtat de gènere i de les relacions igualitàries.		
11. Apropem una literatura en visió de gènere i materials per a l'educació afectivo sexual.		
12. Organitzem formacions en literatura i educació afectivo sexual		

COMISSIÓ CONVIVÈNCIA

S'ha conformat un equip específic per vetllar per tot allò referent amb la coeducació, la igualtat de gènere i l'educació afectivo sexual dins de la vida del centre, garantint bones actuacions pel que fa a vivències i el dia a dia de l'escola, com la revisió i actualització dels documents formals que conformin la nostra base d'actuació i la difusió de formacions i/o recursos que ampliïn la nostra mirada per fer promoure i respectar els valors que aquest projecte defen i exposa.

Per tant, l'equip de la comissió es compon per un membre de l'equip directiu i un mestre de cada cicle, aportant així la mirada necessària per crear una resposta holística que doni valor i cabuda a cada etapa evolutiva de la comunitat que conformem.

La comissió de coeducació, perspectiva de gènere i educació afectivosexual serà l'òrgan específic que recolzi a qualsevol mestre o cicle que ho necessiti, sent els encarregats de vetllar perquè es duguin a terme les actuacions esmentades en aquest document l'equip directiu, els coordinadors i coordinadores pedagògiques, l'equip de la comissió de convivència i la resta de mestres de l'equip conjuntament, sent cadascuna de les persones que conformen el claustre essencials per una bona pràctica coeducadora.

PLA D'ACTUACIÓ COEDUCACIÓ, PERSPECTIVA DE GÈNERE I EDUCACIÓ EFECTIVOSEXUAL

Les següents accions i propostes planificades són la resposta de la nostra mirada actual que seran modificades i ampliades segons els graus d'assoliments i les necessitats que sorgeixen en la comunitat educativa. Valorem cada acció i proposta com un aspecte dinàmic i viu.

ACCIONS	AGENTS	1ER TRIM	2N TRIM	3ER TRIM
CURS 2020- 2021				
Creació comissió coeducació	Un membre de cada cicle i un membre de direcció			
Formació equip: <i>Un món per a tots i totes</i>	Claustre			
Creació decàleg	Per cicles			
Diagnosi	Comissió convivència			
Elaboració del Projecte de Coeducació de l'escola	Comissió convivència			
Banc bibliogràfic (contes i llibres) Revisar els exemplars que tenim a l'escola per aquest recull i demanar assessorament a la nostra referent de Tantàgora com experta literària.	Comissió convivència i referent de Tantàgora			
Banc de propostes (recull i reflexió)	Per cicles			
Formació Comissió Convivència: <i>Coeduca't amb el currículum</i> (dins del marc del programa del Departament d'Educació Coeduca't)	Un membre de la comissió de convivència			

Desenvolupar, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per acompanyar l'alumnat en el respecte i la no discriminació per raons de sexe, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual	Claustre			
Revisar i garantir que els documents de centre incorporin un llenguatge inclusiu no sexista.	Comissió convivència			
Fer una comanda de llibres que ens aportin qualitat, visibilització, normalització i oportunitat de diàleg a dins de l'aula per a la biblioteca d'escola	Comissió de convivència			

ACCIONS	AGENTS	1ER TRIM	2N TRIM	3ER TRIM
CURS 2021- 2022				
Banc de recursos web i vídeos	Comissió convivència			
Acabar de fer la revisió de contes	Comissió convivència			
Acabar de dissenyar els icones del decàleg amb els infants	Atelier de l' escola			
Registre dades de contacte agents externs de suport de la zona.	Integradora Social			
Vetllar que es compleixen els protocols de prevenció, detecció i intervenció enfront situacions d'odi i discriminació i el d'assetjament escolar a persones LGTBI en cas de conflicte greu amb l'alumnat per motius d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual i comunicar l'existència de protocols d'intervenció.	Equip directiu Comissió convivència Claustre			
Mantenir accions preventives establertes en els protocols per a la millora de la convivència.	Comissió convivència			
Sol·licitar les maletes de recursos sobre coeducació del Crp, un conjunt de 3 maletes amb llibres i materials amb proposta pedagògica per l'aula, amb els que nodrir-nos i extreure recursos.	Comissió de convivència			
Fer una nova comanda de llibres i de materials que ens aportin qualitat, visibilització, normalització i oportunitat de diàleg a dins de l'aula per a la biblioteca d'escola.	Comissió convivència			

ACCIONS	AGENTS	1ER TRIM	2N TRIM	3ER TRIM
CURS 2022- 2023				
Crear un recull en format maleta o caixa de materials i llibres que abarquin l'amplia temàtica de la coeducació, la perspectiva de gènere i l'educació afectivo sexual adequats per a la nostra comunitat educativa.	Comissió convivència			
Oferir una sessió on mostrar el contingut de la "maleta de recursos" cercant encetar un debat/reflexió conjunt sobre les seves possibilitats a l'aula.	Comissió de convivència			

	Claustre			
Incloure l'espai de migdia com un agent més del conjunt de la comunitat educativa que conforma l'escola.	Comissió de convivència			
Compra material per a l'educació afectivosexual.				
Concertar una formació per mestres el curs 23-24 d'educació afectivosexual.				
Coordinació amb Salut comunitària amb l'Ajuntament de Sabadell				
Formació literatura amb visió de gènere al claustre				
Actualització llibres de la biblioteca amb visió de gènere				
Document sobre què ens diu el currículum de la coeducació, la perspectiva de gènere i l'educació afectivosexual.				

UNA MIRADA AL CURRÍCULUM

L'ordenació curricular de l'educació bàsica es basa en un model competencial. S'han seleccionat els aspectes del currículum més rellevants i on s'esmenta directament la incorporació de la coeducació i la perspectiva de gènere en les situacions d'aprenentatge, projectes i activitats que es realitzen a les aules.(DECRET 175/2022)

Què diu el currículum de: Perspectiva de gènere, coeducació i educació afectivo sexual

Article 3

Principis pedagògics

b) **Perspectiva de gènere:** un currículum dissenyat amb perspectiva de gènere per fer efectiva l'educació integral de les persones.

g) **Coeducació:** el disseny del currículum parteix de la coeducació i incorpora la perspectiva de gènere de manera transversal, element clau a fi de fer efectiva l'educació integral de les persones per trencar amb els estereotips de gènere i l'assignació de rols en funció del sexe i superar tota mena de desigualtats i discriminacions.

h) **Educació afectivosexual:** forma part del currículum coeducador en totes les etapes educatives i té com a objectius afavorir la construcció d'una sexualitat positiva basada en els drets sexuals i reproductius, igualitària i saludable, que respecti la diversitat i eviti tot tipus de prejudicis per raó d'orientació sexual i afectiva, així com prevenir embarassos no desitjats i infeccions de transmissió sexual.

Vector 2

- fer efectiva l'educació integral de les persones
- trencar amb els estereotips de gènere i l'assignació de rols en funció del sexe i del gènere
- superar les desigualtats i les discriminacions i eradicar la violència

Annex 2

Eixos de desenvolupament i aprenentatge de l'**educació infantil**

- Eix 1. Un infant que creix amb autonomia i confiança

L'espai i el temps tenen un paper cabdal en el desenvolupament físic i motor. L'infant utilitza recursos personals per interaccionar amb l'entorn d'una forma cada vegada més acurada i independent, valora les pròpies possibilitats i hi confia i respecta les dels altres.

- Eix 2. Un infant que es comunica amb diferents llenguatges

L'educació infantil ha de propiciar un ambient ric, preparat i creatiu. Ha d'oferir als infants oportunitats i situacions reals per expressar-se a través del cos i de l'art en totes les seves vessants: la música, la literatura, la plàstica, la imatge i les matemàtiques. Per poder fer-ho serà necessari crear contextos que incloguin tots els llenguatges possibles i en què s'estableixin relacions entre ells.

- Eix 3. Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat

Prendrà una rellevància especial el foment de la valoració a la diversitat i la riquesa del món natural, a partir del descobriment que les persones formem part també d'aquest medi i de la vinculació afectiva que hi tenim, dos factors bàsics per a la cura i el respecte pel medi ambient i l'adquisició d'hàbits ecosaludables i sostenibles.

- Eix 4. Un infant que forma part de la diversitat del món

Les competències específiques d'aquest eix tracten de la necessària correlació entre la construcció de la pròpia identitat i les interaccions amb l'entorn social i cultural, ressaltant la importància d'afavorir i promoure interaccions sanes, sostenibles, igualitàries i respectuoses.

Annex 2 conté la descripció de les àrees de coneixement de l'**educació primària**

- *Àrea de coneixement del medi natural, social i cultural*

Competència específica 8

Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa i equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.

L'alumnat ha d'adquirir comportaments i actituds basats en el respecte, la tolerància i l'empatia, per incloure la diversitat i la igualtat de gènere com un eix de riquesa i de transformació global. Tots aquests comportaments i valors s'han de desplegar a l'entorn familiar i social de l'alumnat, a través de l'exercici d'una ciutadania activa, responsable i compromesa amb la igualtat entre dones i homes. Atenint-nos a la realitat de les societats contemporànies, hem de vetllar perquè l'alumnat superi els estereotips de gènere i contribueixi a promoure una societat igualitària des de la perspectiva dels valors dels drets humans.

DECÀLEG D'ESCOLA

L'escola pretén garantir que tota l'organització, documentació i disseny d'espais dels centres educatius responguin a una perspectiva coeducativa. El decàleg recull els grans eixos vertebradors de la coeducació, la perspectiva de gènere i l'educació afectivosexual.

1. Revisar i analitzar el **PEC** i altres **documents d'escola** en perspectiva de coeducació. Dur a terme les actuacions reflectides en el projecte de convivència referents a la coeducació, coordinades per la comissió de convivència.
2. Integrar a la vida d'aula propostes específiques per generar **diàleg** sobre coeducació. (Crear espais de debat segurs on compartir les idees pròpies amb perspectiva de gènere, recopilar audiovisuals, contes, notícies, còmics... per generar converses col·lectives de coeducació, disposar de material adequat i divers per la descoberta del propi cos i del cos dels altres que donin visió a totes les realitats de l'aula, etc.)
3. Enriquir els **espais** interiors i exteriors de joc i aprenentatge no discriminatoris perquè els infants es sentin lliures per actuar i ser, possibilitant accions i activitats variades.
4. Reflexionar i donar alternatives als **estereotips de gènere** culturals i socials que es donen en la quotidianitat. Disposar d'una biblioteca d'aula rica on apareguin diverses realitats familiars, visualització del paper de la dona en la nostra història, diversitat d'identitat sexuals, etc.
5. Reflexionar sobre el **llenguatge escrit** (notes informatives, informes, documents d'escola, web...) i **oral** (en espais formals i informals) dels **adults** per establir pautes de bon ús, lliure d'estereotips i prejudicis de gènere. Per tant, educar per un **llenguatge oral i escrit dels infants** inclosiu evitant els rols i estereotips sexistes.
6. Evitar els **rols i estereotips sexistes** repartint les tasques per igual.
7. Fomentar metodologies basades en els valors, costums, normes i maneres d'actuar que permeten **l'educació per la igualtat**, la llibertat i la dignitat humana. Créixer personalment com a persona i com a mestra.
8. Col·laborar amb les **famílies** i compartir reflexions amb respecte, junt amb la resta de la **comunitat educativa**.
9. Integrar a la vida d'aula propostes específiques per a reflexionar sobre **models i referents LGTBI** rellevants al llarg de la història i de l'actualitat (esportistes, activistes socials, polítics, periodistes...) Potenciant així les propostes que treballin la **identitat** des d'una perspectiva de gènere àmplia que permetin acompanyar els infants en la construcció del gènere perquè cada **identitat** doni significat a les pròpies accions, pensaments, sentiments, expressions i cossos.

10. Integrar al projecte de coeducació de l'escola un enfocament per incorporar al dia a dia la **salut sexual**. Valorar el propi cos i el dels altres amb propietat i naturalitat. Prevenir conductes hipersexualitzades.

GLOSSARI

Ús conscient i compartit del llenguatge.

BANC DE PROPOSTES

Recull de propostes que es poden dur a terme dins de les aules que faciliten la prevenció i l'educació en perspectiva de gènere i l'educació afectivo sexual.

Questiona't

Una mirada al currículum amb perspectiva de gènere(eines coeduca't)

Educació infantil i primària

Prenent el currículum de l'educació bàsica vigent a Catalunya com a base, aquest document fa una interpretació extensiva de les capacitats en clau competencial que permet abordar de manera orientativa diferents problemàtiques relacionades amb el gènere, l'educació sexual i la coeducació

<https://blocs.xtec.cat/coeducacioiguat/2020/04/22/preguntes-per-desenvolupar-les-competencies/>

BANC DE RECURSOS WEB I VIDEOS

Adreces d'interès

Feminismes i LGTBI

Àrea de Feminisme, Benestar Animal i Participació

Ajuntament de Sabadell

Tel. 93 724 61 68

Abús sexual infantil

<https://diarieducacio.cat/noemi-pereda-la-realitat-de-labus-sexual-infantil-esta-oculta/>

▶ EN KIKO I LA MÀ -- CATALÀ

▶ Ni un petonet a la força

BIBLIOGRAFIA

El gènere i la literatura infantil estan presents a la biblioteca de l'escola per acompanyar quan es necessita, per presentar, per debatre i per consultar. Alguns es troben integrats dins l'espai de descoberta, d'històries, del quiosc... i altres les mestres els presenten i els porten a l'aula amb una intenció determinada. Hi trobem relats amb tractament igualitari, relats amb protagonistes femenines o masculins, relats que valoren la diferència, llibres més explícits referents a l'educació afectivo sexual....

La selecció literària és de qualitat i s'anirà ampliant tenint en compte què i com es visualitza la coeducació, el gènere i les relacions afectivosexuals, en què posa l'èmfasi, com és la

il·lustració que acompanya el relat, sempre escollirem relats que es puguin justificar i coherents i de qualitat tant del relat, com de la il·lustració com del format i l'editorial.

Actualment disposem d'una variada bibliografia

https://docs.google.com/document/d/1Fr9XV2aWYwgpxNcO9FEZpS2Q7e_2CmDZHfF97rS2wLI/edit